

Groen & Doen

Meer doen aan infrastructuur voor dieren

Hero Moorlag

Op 9 november redden buurtbewoners een ree die dreigde te verdrinken in de Hoogeveensevaart bij Noordscheschut. Reeën drinken bijna nooit. Ze krijgen via hun voedsel voldoende vocht binnen. De ree van Noordscheschut wilde kennelijk naar een ander gebied of was op de vlucht. Een ree kan uitstekend zwemmen, maar in het kanaal komt het dier voor een onneembare hoge wal. In arren moede vecht hij voor zijn leven, slaat de voorlopers in paniek tegen de beschoeiing, raakt dodelijk vermoeid en verdrinkt. Mensen in Noordscheschut hebben dat voorkomen. De ree werd gered, had hopelijk weinig water binnen gekregen, moest bijkomen van de stress en kreeg in een weiland de vrijheid. Het is niet de eerste keer dat een ree of ander dier in de Hoogeveensevaart terecht komt en wél verdrinkt. Er zijn geen voorzieningen om dat te voorkomen.

Nadat enkele kapitale reebokken in de Hoogeveensevaart waren verdronken, trok ik twintig jaar geleden aan de bel en werd van het kastje naar de muur gestuurd. De Gemeente verwees naar de Provincie, de Provincie naar Provinciale Waterstaat, die vervolgens naar Rijkswaterstaat verwees. Rijkswaterstaat beloofde mijn plan in behandeling te nemen. Je kunt takkenbossen langs de beschoeiing leggen en die met kabels in de wal verankeren. Of je maakt langs de wal een platform met trapje bekleed met dubbeltjesgaas, zodat een dier grip op het natte hout heeft. Ik hoorde niets meer en kreeg de cynische gedachte: ze dronken een glas, deden een plas en alles bleef zoals het was. In de jaren daarna verdronk er af en toe een ree, een das of een kat. Er speelden meer zaken in de natuur en het milieu. En eigenlijk had ik genoeg van het gebel en gemail naar instanties

Opslag is verwijderd bij tunnelopeningen onder N48.

Animatie Hero Moorlag ©

voor een betere infrastructuur voor dieren. De oplossing, vooral die van verankerde takkenbossen, leek me simpel en niet duur. Snoeihout is er in Hoogeveen plenty. Maar nee, er gebeurde helemaal niets.

Raster N48

Over de traagheid van overheden, als het om adequate maatregelen gaat om slachtoffers onder dieren te voorkomen, schreef ik in Groen&Doen van vrijdag 8 juli 2016. Acht jaar geleden vroeg ik namens Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe aan Rijkswaterstaat het raster langs de N48 ter hoogte van de crossbaan te verlengen tot de Zuidwolder Waterlossing. Na melding van elke dode das tussen hectometerpaaltjes 112 en 115 herhaalde ik mijn verzoek. Zowel Rijkswaterstaat als de aannemer bleek niet

van plan het probleem op te lossen. Toen in 2014 en 2015 veertien dasen ter plekke het leven lieten, diende ik het verzoek opnieuw in en schakelde Stichting Das&Boom in.

Marc Moonen van Das&Boom gaf een presentatie voor Rijkswaterstaat. Na maanden wachten gebeurde er niets. Marc verzocht mij te wachten met publicatie, want ambtelijke molens werken nu eenmaal langzaam. Op 8 juli publiceerde ik toch maar het artikel. Op de mail verscheen het bericht 'Rijkswaterstaat heeft een offerte laten maken.' Weer maanden wachten, tot oktober 2017. Het werk werd uitgevoerd. En hoe! Een perfect raster van de waterlossing tot aan de Noorderweg aan beide zijden van

de N48. Alleen ... de tunnelopeningen waren volledig dichtgegroeid met stekelige opslag van sleedoorn. Geen das kon er door. Rijkswaterstaat gemaaid. Een vriendelijke mevrouw mailde dat het onnadenkendheid

was. Ze zou de zaak aankaarten. De opslag werd verwijderd, maar het snoeislag lag in de droge sloot.

Sleedoorn heeft lange scherpe takdoornen. Geen das die er overheen durft. Weer gemaaid. Zelf maar de takken opgeruimd. Mission completed. Het raster is er. De tunnelopeningen zijn bereikbaar. Acht jaar na dato! Een oud-collega reageerde: 'Maar dan heb je ook wat!' En dat is zo. Nu nog een voorziening voor dieren die in de vaart dreigen te verdrinken. Acht jaar wachten?

Verankerde takkenbossen aan kanaalwal

Zilvermeeuw is schoolvoorbeeld van een opportunist

De zilvermeeuw is een uitgesproken broedvogel van de kust. In Drenthe is zijn karakteristieke lachende roep vooral in het winterhalfjaar te horen. Dan struint deze zeemeeuw het Drentse landschap af op zoek naar alles wat eetbaar is. De VAM-afvalberg was jarenlang een vijf sterrenrestaurant voor deze alleseter. Nergens in Drenthe waren 's winters zoveel zilvermeeuwen te vinden als in omgeving van Wijster.

Zilvermeeuwen broedden oorspronkelijk langs of bij rotskusten van Europa. Geleidelijk koloniseerden ze ook de kust van de lage landen langs de Noordzee. Rond 1900 waren er slechts een paar duizend paren in ons land te vinden. Nu schommelt de stand rond 60.000 broedparen. De zilvermeeuw is een schoolvoorbeeld van een opportunist. Als alleseter zoekt hij bij voorkeur langs de kust naar voedsel, zoals dode vis en andere aangespoelde dieren. Ook eet hij graag kokkels, mossels en visafval afkomstig van vissersboten. Bij gebrek aan dergelijk zeebanket schakelt hij even gemakkelijk over op wormen, emelten en etensresten. De toenemende welvaart na de

Zilvermeeuw.

Archief Stichting Het Drentse Landschap ©

Tweede Wereldoorlog was een belangrijke reden voor de sterke toename van zilvermeeuwen. Er was veel meer voedsel beschikbaar. Afvalbergen met etensresten schoten als paddenstoelen uit de grond. Op zee dumpten vissersboten grote hoeveelheden bijvangst in zee.

Kolonievogel

Vooraf na het broedseizoen kwamen veel zilvermeeuwen

naar Drenthe om hun kostje op de afvalberg bij Wijster te halen. Regelmatig werden daar 's winters twintigduizend zilvermeeuwen geteld. Vanaf de negentiger jaren werd het storten van afval in de open lucht verboden en werd in Wijster het GFT-afval in grote hallen gecomposteerd. Hun aantal daalde aanzienlijk tot ongeveer 6.000 exemplaren. Zilvermeeuwen broeden in kolonies

langs de kust. Ze broeden niet in Drenthe. Een zilvermeeuw sluit een huwelijk voor het leven dat gemiddeld tien jaar duurt. Er is zelfs een geringde meeuw gevonden die 32 oud was! In de duinen van het vasteland heeft de komst van de vos een abrupt einde gemaakt aan de expansiedrift van de zilvermeeuw. Alle grote kolonies zijn daar verdwenen. Een klein deel ging het dak op, omdat platte daken een aardig alternatief vormen voor deze voormalige rotsbewoners. Het merendeel verhuisde naar vossvrije waddeneilanden.

Voor de zilvermeeuw zijn de grenzen van de groei bereikt. Door verschillende milieumaatregelen, zoals het afdekken van vuilnisbelten en efficiëntere vangtechnieken op de Noordzee, is er een structureel gebrek aan voedsel. Het gelach van de zilvermeeuw zal echter wel blijven klinken, omdat hij als echte opportunist altijd voor zijn problemen wel oplossingen weet te vinden.

Sonja van der Meer, Stichting Het Drentse Landschap

ZUIDWOLDE

Orchideeën

Dinsdag 12 december om 20.00 uur in de Boerhoorn: Hans Dekker over Natuur in Drenthe en na de pauze orchideeën in Scandinavië. Hans Dekker, werkzaam bij Provincie Drenthe, verzorgt een avond over natuurbescherming. Voor de pauze gaat hij in op Natura 2000 in Drenthe. Alle gebieden passeren de revue, maar ook is er aandacht voor de zin van deze Europese aanpak van natuurbescherming. Na de pauze gaan we op reis naar Scandinavië en toont Hans een keur aan orchideeën. Hij behandelt allerlei andere aspecten van de rijke natuur uit het hoge noorden.

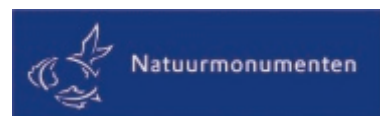
Het Drentse Landschap

ASSEN

Bermkruiden

Zaterdag 9 december van 17.00 tot 20.00 uur: Kookworkshop. Leer welke groenten en kruiden er in bermen groeien. Daarna gaan we koken met de schatten die de natuur ons te bieden heeft.

► Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2 in Assen.

RUINEN

Demonstratie etsen

Zondag 26 november: Demonstratie etsen door Harm Echten van 13.00 tot 16.00 uur. Kunstenaar Harm Echten uit Ruinen haalt zijn inspiratie uit het Dwingelderveld. Hij is in het bezoekerscentrum aan het werk. Harm laat zijn werk zien en vertelt. Ter plekke komen de etsen uit de pers, afbeeldingen van uilen, andere vogels of landschappen. Kinderen mogen een eigen etsje maken. Er zijn geen kosten aan verbonden.

► Informatie via www.natuurmonumenten.nl/bcdwingelderveld

DROUWEN

Kleurenexplosie

Een kleurrijke herfstwandeling op zondag 26 november vanaf 12.00 uur bij Buitencentrum Boomkroonpad. Kosten: € 5 en € 2,50 voor kinderen tot 12 jaar.

► Aanmelden: tel. 0592-377305 of boomkroonpad@staatsbosbeheer.nl. Startpunt: Steenhopenweg 4.